

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	2,55 zł.
Z odnośniami i w agencjach	2,65 „
Na pocztę, już z odnośniami	2,89 „
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 „
Na pocztę, już z odnośniami	8,67 „

Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu części kwoty abonamentowej.

OGŁOSZENIA:

na 4 s ronie 6 łm. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczby w guldenach. Tłumaczenia i ogł. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowego ogłoszenia się nie gwarantuje.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Poniedziałek: Erazma b. m.
Wtorek: Franciszka Karac. w.

CHOJNICE, wtorek dnia 4. czerwca 1929 r.

Słońca wschód 3.14 zachód 20.12
Księżycy wschód 1.55 zach. 14.46

Racja stanu, czy bezdroża naszej polityki zagranicznej?

Pierwsze kroki na drodze do podważenia fundamentów Traktatu Wersalskiego

Nie potrzeba być specjalnym znawcą polityki zagranicznej, ażeby zrozumieć iż utrzymanie w całej rozciągłości Traktatu Wersalskiego, utrzymanie „status quo” na karcie powojennej Europy — leży w interesie egzystencji naszego państwa w interesie zabezpieczenia całości jego granic, okupionych krwią najlepszych synów Polski.

Dotychczas bowiem zwalczałyśmy z całą energią każdorazowy atak niemiecki, idący w kierunku zrobienia wyłomu w Traktacie Wersalskim, wychodząc z założenia iż obalenie lub też choćby częściowe naruszenie tego traktatu, ugodzić może w nas samych, wzgl. wrogów naszym ułatwić w poważny sposób ich dążenie do rewizji granic Polski. Konieczność utrzymania jak najdłużej obojętnej mocy Traktatu Wersalskiego, uważaliśmy też dotychczas za jeden z niewzruszalnych kanonów naszej polityki zagranicznej.

Nie też dziwnego, że najwyższe zdziwienie wywołało u naszego społeczeństwa ostatnie wydarzenie w dziedzinie polskiej polityki zagranicznej a mianowicie ostatnia wizyta min. Zaleskiego w Budapeszcie, a tem samem mniej lub więcej wyraźne zaangażowanie się Polski w rewindykacyjnych dążeniach Węgier.

Wiadomo bowiem powszechnie że powojenne Węgry w dotkl. sposób okrojone ze swoich dawnych, w większej części zupełnie niewęgierskich obszarów, — znalazły się w obozie państw „poszkodowanych” przez Traktat Wersalski. I od pierwszej chwili po zawarciu traktatu w Trianon, sankcjonującego podział dawnych obszarów węgierskich, Węgry rozpoczęły systematyczną akcję mającą na celu rewizję granic przedwzrostkiem Czechosłowacji, Rumunii i Jugosławji. Akcja ta zaszła już tak daleko, że rzekoma krzywda Węgier znalazła sympatyczne odbicie i podatny grunt uniekłowych polityków W. Brytanji.

Ażeby zabezpieczyć się przeciw wszelkim możliwym rewindykacjom na rzecz Węgier zainteresowane państwa Czechosłowacja, Rumunia i Jugosławja zawarły między sobą związek, znany po wszechnie pod nazwą „Małej Ententy”, istniejący już niemal od pierwszej chwili po zawarciu pokoju. Otoczone ze wszech stron sąsiadami, z których każdy ma w posiadaniu jakąś dawną ziemię węgierską, — Węgry znalazły się w odosobnieniu i dążąc za wszelką cenę do swej regeneracji, poczęły oglądać się za sojusznikami.

Nastroje węgierskie wyzyskał pierwszy premier włoski Mussolini, chcąc przez przyszłe wzmocnienie Węgier, osłabić ekspansję Jugosławji na Bałkanie. Niechęci włosko - jugosłowiańskie mają już bowiem swoją historję. Interesem włoskim służyć mają jeszcze prócz Węgier, Bułgaria i Albania.

Zachodzi teraz pytanie czy i jakie interesy posiada Polska w tem, aby wejść w obręb planów politycznych Mussoliniego i zrazić do siebie zarówno t. zw. Małą Ententę, jak i mniej lub więcej naszą najbliższą sojuszniczkę Francję? Nie znając zamysłów naszego M. S. Z. trudno znaleźć odpowiedź na to pytanie. Błądzić tu można jedynie w domysłach.

Jedno z większych pism polskich zaznaczyło onegdaj, że „Polska ma żywotny interes w tem, aby Węgry pozostały być więźniem cierpiącym i aby zostały postawione w takie położenie w którym mogłyby stać się pełnoprawnym i pożytecznym uczestnikiem powojennego systemu politycznego środkowej Europy”.

Zdaje się jednak, że mimo swych wielkich sympatyj do Węgier, Polska ma jeszcze większy interes w tem, aby utrzymać stan posiadania,

Sensacyjny wynalazek fizyka niemieckiego

Aparat, który uwidoczni wszystkie promienie, wychodzące z ciała ludzkiego

Berlin, 31. 5. 1929 r.

Profesor fizyki na uniwersytecie w Kielu, Hans Weger, przy pomocy swego asystenta Waltera Müllera, skonstruował aparat, który pozwoli uwidocznić wszelkie promienie, wychodzące z ciała ludzkiego i wszystkie te promienie, które działają na nie zewnątrz. Jak wiadomo, niewidoczne promienie okrażają nas ultra - czerwonym promieniem elektronów, najdrobniejszych cząstek atomów, stale oddziaływujących na nasze ciało.

Człowiek nie może się uwolnić od działania tych potężnych a złych mocy, gdziekolwiek się nie skrył. Nawet najgrubsze metalowe płyty nie chronią nas od nich. Przychodzą te promienie z dalekich przestrzeni międzyplanetarnych i działają na nas. Najciekawszą stroną nowego wynalazku jest, że pozwala on zmusić ściany naszych mieszkań do wydzielania promieni rentgenizujących, tak że człowiek znajdujący się w pokoju

będzie podlegał prześwietleniu wbrew swej woli nawet.

Aparat swój wynalazcy nazwali elektroneselerem. Skomplikowana masa elektrycznych przewodników i rurek dociętych dostosowanych do celów, o które chodziło wynalazcom, pozwala aparatowi chwytać i powiększać do pewnego stopnia najdrobniejszych śladów promieniowania radu. Wszystkie bez wyjątku promienie elektryczne, długo czy krótkofalowe, promienie rentgenowskie i promienie radowe, chwytały się przez aparat, pracujący z nadzwyczajną energią.

Wynalazcy stwierdzili, że ściany domów w swych kamiennych materiałach posiadają nieuchwytnie promienie radowe. Elektroneseler potrafi je jednak wyłowić. Próby z aparatem wypadły nader pomyślnie. Nowy aparat wypełnia wielką lukę w nauce fizyki, lukę, która nie dawała dotychczas możliwości wykorzystania całego szeregu zjawisk fizycznych.

Chiny zrywają stosunki dyplomatyczne ze Sowiecami.

Londyn, 3. 6. (radjo.) Donoszą z Szanghaju: Chiński minister spraw zagranicznych polecił telegraficznie przedstawicielowi rządu chińskiego w Moskwie, aby opuścił terytorjum Rosji sowieckiej wraz z całym personelem poselstwa w ciągu tygodnia.

Nowe popisy Stahlhelmu

„Precz z ugodą!” „Niech żyje wojna!”
Monachjum, 2. 6. (radjo.) Z niebywałą pompą przy udziale członków b. niemieckich domów panujących odbyw. się tu uroczystości Stahlhelmu. Dowództwo naczelne nacjonalistycznej bojówki rozesało uchwałę, w której protestuje przeciwko zawarciu kompromisu paryskiego.

Stresemannowi zbrakło odwagi

Nie będzie w Madrycie bronił mniejszości.
Berlin, 3. 6. (radjo.) Minister spraw zagranicznych Rzeszy niemieckiej p. Stresemann, nie będzie brał udziału w obradach komisji mniejszościowej rady Ligi narodów. W komisji tej zastąpi ministra Stresemanna podsekretarz stanu Schubert. Min. Stresemann wyjedzie z Berlina 8 czerwca aby uczestniczyć w obradach rady Ligi.

Przeciwko krwiozerczemu dyktatorowi

wypowiadają się wszystkie stronnictwa litewskie
Berlin, 2. 6. (radjo.) „Berliner Tageblatt”, donosząc o proteście wszystkich litewskich stronnictw politycznych przeciwko sądom doraźnym na Litwie, podkreśla, że wystąpienie wszystkich partij, nawet należących do obozu rządowego, przeciwko dalszym wyrokom śmierci jest dowodem lekkomyślności metod terrorystycznych premiera litewskiego. „Berliner Tageblatt” uważa że protest obecny jest to troska nie tylko o sprawiedliwość, lecz także o poważnie naderwany kredyt moralny Litwy.

wytworzony przez Traktat Wersalski, na każdym odcinku Europy. Jeszcze nie jesteśmy tak silnym mocarstwem, abyśmy mogli sobie pozwolić na niebezpieczne dziś jeszcze eksperymenty poprawiania granic Europy.

Tasama gazeta wspominała również o roli Polski, jako pośredniczki między Węgrami a Francją. Dziwnem i wątpliwem nawet to się wydaje jeżeli uwzględnimy fakt, iż premier węgierski hr. Bethlen ze swoim dotyczącym artykułem nie znalazł dostępu do wielkich pism politycznych stoli-

Po wyborach angielskich zdecydowane zwycięstwo labourystów.

Londyn, 2. 6. (radjo.) Mandaty uniwersytetu w Cambridge otrzymali ponownie dwaj konserwatyści.

Obecnie ogólna liczba posłów konserwatyistów wynosi 253, Labour Party 287, liberałów 54, niezależnych 8.

Brakuje jeszcze 13 mandatów. W okręgach Inverness i Caithness wybrano ponownie 2 liberałów.

Posiedzenie Rady Ministrów

Uchwalono dopuścić do wywozu żyta.

Warszawa, 1. 6. (radjo.) Wczoraj odbyło się posiedzenie Rady Ministrów na którym postanowiono znieść wszelkie ograniczenia przemianu pszenicy, znieść cło wywozowe na żyto i mąkę żytnią, oraz zezwolono na bezcłowy wywóz 25.000 ton owsu i 5.000 ton makuchów.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej

opuścił już Poznań i wrócił do Warszawy.

Poznań, 1. 6. (radjo.) P. Prezydent Rzplitej wyjechał dzisiaj w sobotę o godzinie 12 w poł. z Poznania specjalnym pociągiem z powrotem do Warszawy Wyjazd miał charakter oficjalny, to też zegnali p. Prezydenta licznie zebrani na dworcu przedstawiciele władz, urzędów i społeczeństwa. Wzdłuż ulic, któremi P. Prezydent przejeżdżał zalegały tłumy publiczności, wnoszące na Jego widok entuzjastyczne okrzyki.

Ogromne upały w Ameryce powodują liczne ofiary w ludziach.

Nowy Jork, 3. 6. (radjo.) Z powodu ogromnych upałów, jakie teraz panują w Nowym Jorku zginęły we czwartek cztery osoby, zaś dziewięć utonęło w kąpiel. W Bostonie zmarło pięć osób wskutek udaru słonecznego, zaś w kąpiel utonęły cztery.

cy Francji, ale umieścił go w prowincjonalnej gazecie francuskiej „Depeche de Toulouse”. Tuluzę znamy jako stare miasto, uniwersyteckie, ale nie słyszeliśmy nigdy aby prasa tego miasta miała wpływ na czynniki, kierujące francuską polityką zagraniczną.

Nasza polityka zagraniczna weszła więc na drogę, na którą dziś jeszcze niewiadomo, czy sprowadziła ją głęboka racja stanu państwa i narodu polskiego, czy też ryzykowna gra na przemijającą konjunkturę polityczną.

Uderzenie zimnego gromu.

Nowa Tuchola, pow. tucholski. We wtorek podczas przeciągającej burzy uderzył zimny grom w dom mieszkalny kolejarza p. Nakielskiego. Grom wpadł przez dach, gdzie wyrwał sporo dachówek oraz uszkodził belkowanie do wnętrza domu, gdzie pozostawił ślady na ścianach w 2-ch pokojach. Nie wyrządziwszy oprócz powyższego żadnych innych szkód wpadł do ziemi. Mieszkańcom domu poza wielkim przestraszeniem nic się nie stało.

Egzamin wstępny do seminarjum nauczycielsk.

Kościerzyna. Egzamin wstępny do państwowego seminarjum nauczycielskiego męskiego w Kościerzynie odbędzie się w dniach 27 i 28 czerwca br. Dyrekcja przyjmuje zgłoszenia ustne lub na piśmie. Zgłaszający się uczeń winien przedłożyć metrykę urodzenia i ostatnie świadectwo szkolne. O ile uczeń w ostatnim roku szkolnym nie uczęszczał do żadnej szkoły winien prócz tego przedłożyć świadectwo moralności.

Kurs przygotowawczy do seminarjum przyjmować się będzie uczniów urodzonych w roku 1916 1915 a najwyżej w 1914 zaś na kurs pierwszy i na wyższe odpowiednio starszych. W internacie szkolnym jest jeszcze 20 wolnych miejsc. Opłata miesięczna za utrzymanie w internacie wynosi około 45 złotych miesięcznie.

Dyrekcja seminarjum.

Autobusem ze Świecia do Bydgoszczy.

Świecie nad Wisłą. W ostatnich dniach uruchomiono komunikację autobusową pomiędzy Świeciem a Bydgoszczą, na co już od dawna czekali mieszkańcy Świecia i okolicy. Autobus wyjeżdża ząd do Bydgoszczy o godzinie 7-ej i 14-tej awyjeżdża z Bydgoszczy do Świecia o godzinie 11.30 i 18-tej.

Morderstwo czy samobójstwo?

Świecie nad Wisłą. W wiktinach nad Wisłą znaleziono bez życia dziewczęcą tutejszej filii Browaru Kuntersztyn Grudziądz sp. Kowalkowskiego. Przy niejwym który miał ranę na głowie, znaleziono rewolwer i noże. Czy w tym wypadku zachodzi morderstwo lub czy też K. popełnił samobójstwo niewiadomo.

Nieszczęśliwy wypadek.

Gdańsk. Niejaką Leon Strassman z Doliny, urzędnik, zatrudniony w firmie drzewnej braci Garbarskich uległ w czasie zwałania drzewa nieszczęśliwemu wypadkowi. Mianowicie to drzewo osunął się, przygniatając całym swym ciężarem stojącego opodal Strassmana, który w szpitalu w parę godzin później życie zakończył. Strassman osierocił żonę i troje dzieci. Na placu, gdzie Strassman został przygnieciony to już trzeci tego rodzaju tragiczny wypadek, tak, że robotnicy nazywają plac ten „placem śmierci”.

Masowe zatrucie żołnierzy.

Toruń. W ub. czwartek w 4 p. lotniczym oraz w 8 p. a. c. po spożyciu obiadu u wielu żołnierzy wystąpiły gwałtowne objawy zatrucia. Lekarze stwierdzili, iż zatrucie przypuszczalnie wywołane zostało spożyciem zepsutego mięsa. W 4 p. lot. zachorowało w ten sposób 81 żołnierzy, w 8 p. przeszło 100 żołnierzy. Żołnierze ci pozostają na opiece lekarskiej w koszarach. Władze wdrożyły energiczne dochodzenia w celu ustalenia winnych.

RUCH w TOWARZYSTWACH

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej. Dziś w poniedziałek o godzinie 8-ej wieczorem punktualnie o zbiórka wszystkich druhen w auli szkoły powszechnej celem omówienia ważnej sprawy. Zarząd.

Zarząd.
Zebranie Tow. Mężczyzn Katolików parafii chojnickiej w poniedziałek dnia 3 czerwca 1929 o godzinie 8 wieczorem w sali Konsumu.

Z powodu nader ważnych spraw przybycie wszystkich członków koniecznością.
W uroczystej procesji Bożego Ciała gremjalnie biorą udział członkowie Tow. Mężczyzn Katolików, o co usilnie prosi Zarząd.

Stowarzyszenie Nauczycieli Szkół Powszechnych w Chojnicach. Zebranie miesięczne Stowarzyszenia odbędzie się w środę dnia czerwca o godzinie 15 w ubikacji Biblioteki Powiatowej w szkole powszechnej. Ze względu na ważny porządek obrad o przybycie wszystkich członków prosi Zarząd.

Ogłoszenie.

I.
Terminy publicznej sprzedaży trawy I. kośby z państwowych łąk meljoracyjnych w Tucholskich borach odbędą się:

- A. Dla dzielnic kanałowej Mylof i Czerskastruga** w sobotę dnia 8. czerwca o godz. 12,45 w oterzy p. Pozorskiego w R. tlu
- B. Dla dzielnic łąkowej Barłogi (Repiczna i Bachmaty)** w poniedziałek dnia 10. czerwca o godz. 8, w zagrodzie urzędnika w Barłogach
- C. Dla dzielnic łąkowych Bielskastruga i Zielona łąka** w środę dnia 12. czerwca o godz. 8, w zagrodzie urzędnika w Bielskiejstrudze
- D. Dla dzielnic kanałowej Jezioro 1 oraz 2 kośba** w czwartek dnia 13. czerwca o godz. 8, w zagrodzie urzędnika w Podlesiu
- E. Dla dzielnic łąkowych Kociągóra i Cegielnia** w czwartek dnia 13. czerwca o godz. 8.10 w zagrodzie urzędnika w Podlesiu
- F. Dla dzielnic łąkowych Brand i Kamionna** w piątek dnia 14. czerwca o godz. 8, w zagrodzie urzędnika w Podlesiu
- G. Dla dzielnic łąkowej Polana** w sobotę dnia 15. czerwca o godz. 9, w zagrodzie urzędnika w Polanie
- H. Dla dzielnic łąkowej Mościska** w poniedziałek dnia 17. czerwca o godz. 9, w oterzy p. Brzezińskiego w Czersku
- I. Dla dzielnic łąkowej Rosoch** w środę dnia 19. czerwca o godz. 9, w zagrodzie urzędnika w Rososze

II.

Pozatem odbędzie się sprzedaż partii miechów w Barłogach, Bielskiejstrudze, Podlesiu, Polanie i Rososze w dniach licytacji traw o godz. 14 oraz przedzierzawienia rybołówstw (łącznie zbiorem trzciny) w Podlesiu (Kur.eblota) dnia 13. czerwca o godz. 15, w Bielskiejstrudze (jezioro pole B.) dnia 12. czerwca o godz. 15. na przeciąg 12 lat.

Przebieg łąk dozwolony 3 dni przed licytacją w danej dzielnicy. Czernsk, dnia 15. maja 1929 r.

Zarząd Łąk Państwowych
B. Majewski.

Państwowe Nadleśn. Chociński-Młyn

poczta Konarzyny powiat Chojnice

sprzeda w drodze publicznej licytacji w poniedziałek, dnia 10. VI. 29 r. o godzinie 10-tej przed południem w lokalu p. Paluszkiwicza w Konarzynie za gotówkę

drewno

z leśnictw: Łukomie, Kopernica, Chociński-Młyn, Zychce i Zielona Chocina. 1200

Warunki sprzedaży ogłoszone będą przed licytacją. Handlarze dopuszczeni.

Zgubiłem

Książeczkę wojskową.

Stefan Koliński
Chojnice, ul. Wysoka 32

Maj. Krojanty

przyjmie od 1. 7. lub zaraz

rodzinę z mocnym

szarwarkiem.

Poszukuje się

1-2pokoi

nieumeblowanych

z używaniem kuchni.

Zgł. do eksp. Dzien. Pom.

Młodsza uczciwa

dziewczyna

do dzieci

zaraz potrzebna. 1194
Szyszkowa,
Gdańska 32.

Walter Heyn

mistrz malarski
CHOJNICE, pl. Jagielloński 6
wykonuje wszelkie
prace malarskie — jak i malowanie powozów.
Wielki wybór:

tapet bord i listew

od 85 groszy

od zwyczajnego do wykwintnego gatunku.

Tak największy wybór

Tapety

Przeszło 150 gatunków na składzie, od najtańszych do najwykwintniejszych.

Kolekcja okazowa na życzenie. Lisztewki do tapet, szlaki, (borty) szablony, farby, pokosty, lakiery.

Najkorzystniejsze źródło zakupu.
Drogerja i Handel Farb.

Bracia Hubert właśc. Julian Hubert

Chojnice, Pomorze. Gdańska 17.

Telefon 219. :: rok zał. 1894.

Przetarg przymusowy

We wtorek, dnia 4 czerwca o godz. 15-tej sprzedam na podwórzu spej. Nowackiego największą dającąmu za gotówkę:
1 duży obraz.

Rogowski
Kom. sąd. Chojnice 1202

Róże

dzienne świeżo cięte
poleca

K. Błaszczyk
zakład ogrodniczy
Gdańska szosa.

Dziewczyna

za wysokim wynagrodzeniem zaraz potrzebna.
Poczta Lichnowy.

Dziewczyna

umiejąca gotować potrzebna
zaraz lub od 15 czerwca.

Kawińska
Dworcowa 58. II p.